

Beleidsplan duurzaamheid Grenskerk

2022-2027

Voorwoord

Dit beleidsplan is ontwikkeld door de Micha-werkgroep van de Grenskerk. Deze werkgroep is ontstaan als vervolg op een Micha-cursus in 2020. Verschillende gemeenteleden hadden het verlangen om de hier opgedane lessen niet alleen toe te passen in hun persoonlijke leefstijl, maar hierin samen op te trekken met de hele Grenskerk. Al snel kwam daarbij de wens naar boven om met de Grenskerk aan te sluiten bij het GroeneKerken-initiatief (zie <https://www.groenekerken.nl/>). Het hebben dan wel ontwikkelen van een beleidsplan Duurzaamheid is daarvoor een belangrijke voorwaarde. Als eerste stap daarvoor hebben we een visie opgesteld en besproken met de kerkraad (klein verband). Als vervolg op dit positieve gesprek hebben we afgesproken om in een beleidsplan verder uit te werken hoe we duurzaamheid en gerechtigheid handen en voeten willen geven in viering, bezinning & gesprek en besluitvorming van de Grenskerk.

Visie

Kolossenzen 1:19-20

In Hem heeft heel de volheid willen wonen en door Hem en voor Hem alles met zich willen verzoenen, alles op aarde en alles in de hemel, door vrede te brengen met zijn bloed aan het kruis.

Duurzaam in alles

Als Micha-werkgroep willen we ons ervoor inzetten dat duurzaamheid en gerechtigheid doordringen in alle haarvaten van de Grenskerk. Zodat we als gemeente samen doen wat we kunnen om onrecht in Gods wereld uit te bannen en zorg te dragen voor zijn schepping. Zo geven we ons geloof handen en voeten en bouwen we mee aan zijn koninkrijk. Met Grenskerk-activiteiten, maar ook met dagelijkse keuzes van gemeenteleden.

Uit liefde voor Gods schepping

Uit de tekst boven deze visie blijkt dat Gods verzoening er niet alleen voor mensen is, maar alles op aarde en in de hemel, voor heel zijn schepping! Het is onze Bijbelse opdracht om vanuit diezelfde liefde voor zijn schepping en onze medemensen te zorgen. Maar met onze westerse levensstijl buiten we de aarde juist uit. Als iedereen zou leven als de gemiddelde Nederlander, hebben we 3,5 aardes nodig. Bovendien ondervinden veel mensen de negatieve gevolgen van onze levensstijl, zowel ver weg als dichtbij. Als Micha-werkgroep willen we onze verantwoordelijkheid nemen en vol inzetten op duurzaamheid en sociale gerechtigheid.

Strategie

Nulmeting

Wij zijn zeker niet de eerste en enige Grenskerkers met oog voor deze thema's. Diverse groepen en gemeenteleden gingen en gaan ons voor. Om te voorkomen dat we het wiel opnieuw uitvinden, brengen we die bestaande basis eerst in kaart. Daarom zijn we gestart met een nulmeting.

Daarvoor gaan we het gesprek aan met (afvaardigingen van) clusters en commissies. Draaiende initiatieven als het Kerk-in-de-buurt-werk (soepcafé, kledingcafé), diaconaat (oa voedselbank) en de samenwerking met Present passen prima bij het Micha-gedachtegoed. Op het sociale vlak ligt er dus al een stevige basis. Op het vlak van duurzaamheid worden ook stappen gezet, bijvoorbeeld door de Commissie van Beheer, maar is er ook nog veel te winnen. In de nulmeting willen we bovendien niet alleen kijken naar Grenskerk-activiteiten, maar ook inventariseren in hoeverre Grenskerkers in hun persoonlijk leven met deze thematiek bezig zijn.

Samen basis uitbouwen

Na afronding van de nulmeting gaan we als Micha-werkgroep aan de slag om te kijken hoe we de bestaande basis kunnen uitbouwen. Stap voor stap zorgen we dat duurzaamheid en sociale gerechtigheid overall in de Grenskerk een vanzelfsprekende vaste plek op de agenda krijgen. En brengen we groepen en mensen bij elkaar om ervaringen en tips uit te wisselen en zo samen te groeien in een duurzame levenshouding. Ook in deze fase kunnen we op de schouders van anderen staan. Zo sluiten we ons om te beginnen aan bij het Groene Kerken-initiatief en laten we ons inspireren door andere kerken en organisaties.

Enthousiasmeren

Wat ons betreft mogen sociale en duurzame keuzes soms best wat kosten. En uit eigen ervaring weten we dat het ook gewoon heel leuk kan zijn. Recht doen geeft voldoening! Die positieve kant willen we graag benadrukken. We benaderen mensen niet met een belerend vingertje, maar met aantrekkelijke ideeën en acties. Met enthousiasme willen we mensen in beweging zetten.

Organisatie

Bemensing: groeien

Op dit moment bestaat de Micha-werkgroep uit 3 mensen: Beau ter Ham (aanspreekpunt), Henny Spekken-Bonen en Riet Suiker. Om onze ambities waar te maken en de hele Grenskerk in beweging te krijgen om wezenlijke stappen te zetten, hebben we meer menskracht nodig. We streven naar een groep van minimaal 5 mensen.

Positie in de gemeente: verbindende rol

Duurzaamheid en sociale gerechtigheid raken aan alle onderdelen en activiteiten van de Grenskerk. De Micha-werkgroep heeft dan ook geen logische plaats in de bestaande gemeentestructuur. Wij willen juist een verbindende rol hebben tussen de verschillende clusters en commissies. Om te waarborgen dat de Micha-thema's steeds terug blijven keren in het beleid van de Grenskerk, stellen we bovendien voor om duurzaamheid een vast onderdeel te maken van het takenpakket van een van de leden van de kerkraad, bij voorkeur een diaken. Deze is dan ook

lid van de Micha-werkgroep of schuift in ieder geval regelmatig aan bij vergaderingen, zodat kerkraad en werkgroep elkaar op de hoogte blijven houden van relevante ontwikkelingen.

Budget: rekenen met maatschappelijke baten

Voor de directe activiteiten van de Micha-werkgroep zelf verwachten we een beperkt budget nodig te hebben van zo'n 250 euro per jaar, onder meer voor het ontwikkelen van promotiemateriaal. Voor dergelijke kosten leggen we verantwoording af aan de penningmeester.

Ook bredere Grenskerk-besluiten en -activiteiten die voortvloeien uit de ambitie om duurzaam en rechtvaardig bezig te zijn, kunnen kosten met zich meebrengen. We stellen dan ook voor om een potje Duurzaamheid op te bouwen. Daarbij is het belangrijk om te bedenken dat duurzame investeringen op termijn ook besparingen met zich mee kunnen brengen. Denk aan zonnepanelen die zichzelf terugverdienen met de stroom die ze opwekken. Bovendien tellen wat ons betreft niet alleen de economische kosten en baten. We zouden graag zien dat de Grenskerk in besluitvorming ook maatschappelijke baten -- waaronder die voor het milieu -- meerekent.

Planning: we streven ernaar om jaarlijks in juni de plannen voor het nieuwe seizoen te presenteren aan de kerkraad.

Communicatie

Communicatie is belangrijk om zoveel mogelijk Grenskerken mee te nemen in alles wat we doen. Hiervoor werken we nog een communicatieplan uit met in ieder geval:

- updates van activiteiten op de website
- presentatie van de Micha-werkgroep op een eigen pagina binnen het raderwerk
- opzetten van een groep in de nieuwe kerkapp en daar extra info verspreiden
- zichtbaarheid in kerkgebouw: bordjes Groene Kerk, 'Hier schenken we fairtrade koffie', teller opbrengst zonnepanelen etc.
- jaarlijks aan de kerkraad rapporteren over activiteiten en resultaten

Vijfjarenplan

Inhoudelijk nemen we de vier speerpunten van de Groene Kerken over: energie & klimaat, omgaan met geld, schepping & natuur, en bewust inkopen. De komende tijd pakken we elk jaar zo'n speerpunt aan. Maar eerst nemen we een jaar de tijd om op te starten en te werken aan algemene bewustwording rond duurzaamheid en gerechtigheid.

2022/23: kick-off + algemene bewustwording

2023/24: bewust inkopen

2024/25: schepping & natuur

2025/26: omgaan met geld

2026/27: energie & klimaat

Groene stappen

Elk jaar zetten we groene stappen aan de hand van het thema dat dan aan de beurt is volgens het schema hierboven. Voor de uitwerking van deze stappen volgen we steeds 3 sporen: viering, bezinning & gesprek, en besluitvorming.

Viering

Groene thema's krijgen extra aandacht in de viering van speciale diensten. Dit doen we bijvoorbeeld door:

- Organiseren van de Micha-zondag
- Bijdragen aan biddag, dankdag en hulpverleningszondag
- Op termijn een startzondag organiseren met gerelateerd jaarthema (startzondag valt in de Scheppingsperiode: 1 september t/m 4 oktober)

Mogelijkheden voor zulke diensten zijn bijvoorbeeld:

- Openluchtdienst
- Autoloze zondag
- Groene preek, liederen en (dank)gebeden
- Bijpassend kindermoment, eventueel verder uitgewerkt in de verteldiensten
- Groen collectiedoel
- Liturgische bloemschikking met bloemen uit de kerktuin
- Praktische gespreksvragen voor onder de koffie als aanzet om leefstijlervaringen en -tips uit te wisselen
- Duurzame actie of natuurwandeling (diezelfde dag of in de loop van de week)

Bezinning & gesprek

Bezinning en gesprek brengen we op gang met bijvoorbeeld:

- Preken en gespreksvragen
- Micha-cursussen
- Leerhuizen Duurzaamheid
- Bijbelstudies voor kringen
- Ontmoetingsavonden om de verbinding te leggen tussen actieve groepen, zoals de diaconie, Present, kerk-in-de-buurt, A Rocha etc.
- Thema-avonden, eventueel met gastsprekers
- Bezoeken aan clusters en commissies

Besluitvorming

We willen ervoor zorgen dat duurzaamheid en gerechtigheid altijd aandacht krijgen bij de keuzes die we maken, zowel voor activiteiten van de Grenskerk als in de persoonlijke levens van gemeenteleden.

Grenskerk

Als kerk kunnen we bijvoorbeeld kiezen voor:

- Duurzaamheidsparagraaf opnemen in alle jaarplannen. Natuurlijk is de Micha-werkgroep beschikbaar voor advies en/of toetsing.
- Prijsvraag duurzaamste idee / toekomstbeeld voor de Grenskerk. Zo kunnen we de creativiteit van leden aanboren.
- Groene bankrekeningen
- Vergroenen tuin: geen bestrijdingsmiddelen, regentonnen, tegels wippen, pluktuin
- Verduurzamen gebouw: isolatie, ledverlichting, warmtepomp, zonnepanelen
- Duurzaam inkopen: fairtrade koffie/thee, koekjes, avondmaalswijn, brood, gerecycled papier etc.

Persoonlijk

Om Grenskerkeren ook in hun persoonlijke leven uit te dagen om duurzame keuzes te maken, kunnen we bijvoorbeeld:

- Duurzame acties en challenges organiseren en promoten (bijvoorbeeld 52wekenduurzaam.nl)
- Tips uitwisselen via een eigen groep in de nieuwe kerkapp

Jaarplan 2022/23: algemene bewustwording

Uit bovenstaande volgen voor het komende seizoen de volgende acties:

- Kick-off op Micha-zondag: presenteren van de werkgroep en Groene Kerk-ambitie, en bijdragen aan de dienst
- Werkgroep uitbreiden
- Duurzaamheid opnemen in de algemene nieuwe visie van de Grenskerk
- Duurzaamheidsparagraaf in de jaarplannen van commissies en clusters introduceren
- 'Nulmeting' afronden: alle commissies/clusters langs, inventariseren wat gemeenteleden persoonlijk al doen en daarover rapporteren.
- Leerhuis organiseren: verkorte Micha-cursus
- Micha-cursus voor jongvolwassenen organiseren
- Bijbelstudie 'gerechtigheid' maken en verspreiden onder kringen
- Groene Kerk onder de aandacht brengen op dankdag, biddag en hulpverleningszondag
- Tenminste 1 duurzame actie organiseren, bijvoorbeeld om papierverbruik te verminderen
- Communicatiekanaal in de kerkapp opzetten en bijhouden